

Digitaalne õppevahend muudab õppimise ajast ja ruumist vabaks

Õppimiseks ei pea enam sõitma seminarile teise linna. Piisab CD või DVD kettast, mis ükskõik millal ja kus arvutisse lükata. Õpetaja annab seal audiovisuaalse loengu, mida ta täiendab slaidiprogrammi ning konspektiga.

Piret Tali

pirett@epl.ee

Pealegi saab stop-nuppu vajutada või huvitavas kohas tagasi kerida. Tulevikus ootab klassitubasid ja auditooriume haigutav tühjus, sest õppida võib laptopi olemasolu korral nii lennukis, spordisaa-
lis, basseini ääres või kasvõi kodus diivanil kõhutades. Õppimine on muutunud loengutes tagumiku nõokimisest ning imekiirest konspekterimisest sama meeldivaks kui arvutimängud või internetis surfamine.

Tallinna Tehnikaülikooli psühholoogia-professor Mare Teichmann sai just sellise digitaalse õppevahendi valmis, eestikeelse te hulgas on ta esimene omanäoline. CD-dele on salvestatud juhtimiskoolituse kaheksa erinevat kursust, mis sisaldavad ku-
ni 45-minutist loengu videot, esitlusmaterjale loengult 10-25 slaidi ulatuses ja välja-
printimiseks mõeldud 5-20 lehekülje pik-
kust õppematerjali.

Õppematerjali kasutamiseks on vaja Pentium arvutit koos helikaardi ja kõlarite või kõrvaklappidega. CD plaat käivitub Windowsi kasutades automaatselt ning seejärel võib tutvuda õppekeskkonna poolt pakutavate võimalustega.

Sügisest loodab professor Teichmann ka vastvalminud digitaalseid õppevahendeid juhtimispsühholoogia magistriõppes ja kaugõppes kasutama hakata, et õppeaeg seminaridele ja videotreeningutele pühenda-
da. Üliõpilastele kujuneb ühe sellise loen-
guketta omandamine odavaks: 100 krooni, firmajuhtidel tuleb viis korda rohkem maksta. Ometi kujuneb digitaalne õppimi-
ne odavamaks lektori teise Eesti otsa ko-
hale sõitmisest, loenguruumide üürimisest
ja hooldamisest.

"Digitaalne õpe võimaldab halduskulu-

sid kokku hoida," lausub Teichmann. Ta kasutab rõõmuga moodsaid tehnilisi va-
hendeid enda kloonimiseks. "Mul on sage-
li vajadus olla mitmes kohas samaaegselt,
miks ma peaks ise ringi käima, kui seda
võivad teha minu eest CD-plaadid," lausub
professor.

Idee digitaalne õppevahend teha tuli ta
aasta tagasi Soomes inglise keeles loengut
pidades, kui ta avastas, et keegi võtab te-
malt küsimata loengu videosse ning lubas
seda õppematerjalina edaspidi levitama
hakata. "Olin selle peale pisut pahane ja
mõtlesin, et miks ma ei võiks seda ise te-
ha," ütleb professor.

"Minu arvates muutub õpetamine järjest
enam informatsiooni jagamisest teadmiste
jagamiseks," lausub Mare Teichmann. Pa-
lehigis konspekterivad üliõpilased peaksid
tema arvates eelmisesse sajandisse
maha jääma. Teisalt, kui Tehnikaülikoolis
prooviti loengute materjalid interneti üles
riputada, siis selgus, et loengute külasta-
tavus langes ja õpilaste teadmiste tase ek-
samil langes samuti. Õpitavat materjali
loeti paar korda läbi.

"Kõige parem õppida on inimeselt inime-
sele nagu seda viimased 2000 aastat on teh-
tud," leiab psühholoogiaprofessor. Kui kor-
raga võetakse materjali vastu ja mõtesta-
takse seda nii kuulmise, nägemise kui loe-
tava teksti kaudu, on tulemus efektiivsem.
Kui õpetaja ja õpilane kohtuvad, siis
võivad nad tegeleda seminaritöö, praktilis-
te ülesannete ning teadmiste süvendami-
sega.

Põhikooli tasemel on õpetajad sageli hä-
das õpilastega, kes eelmisel õhtul on inter-
netist lugenud materjale, millega õpetaja
ei pruugi kursis olla. Informatsiooni on
võimelised õpilased ise leidma, õpetaja
peab seda järjest enam süstematiseerima.

"Sageli ei kasutata meie üldhariduskoo-
lides videoprojektoreid ning arvutid on ai-
nult mängimiseks," lausub professor. "Di-
gitaalõppe rakendamine võimaldab tõsta
õpetamise kvaliteeti."

On olemas programme, kus relatiivsust-
teooriast on pandud kõnelema Einstein ja
gravitatsioonist Newton. Ehkki nende ing-
lisekeelne sisu ja kõrge hind seab kasuta-
misele piirid. Teadmiste kontrolliks peab

teatama CD numbri. Seejärel saadakse
praktilised ülesanded, kusjuures vastami-
seks võib kasutada materjale. Vastused
saab saata e-maili teel ning õnnestumise
korral saadakse kursuse läbimise serti-
fiikat. "Minu elu raskeim eksam oli sot-
siaalpsühholoogia Ülo Vooglaiule, kus tu-
li konkreetseid ülesandeid lahendada ja
kõiki materjale võis kasutada," seletab
Teichmann.

Kui professor Teichmann asus oma loen-
gumaterjalide salvestamisele, hõõruti kä-
si, et nüüd ei jää erakõrgkoolidel muud üle
kui õppejõu asemel videoprojektor saali
tuua. "Need loengud on autorikaitse ob-
jekt, mis on mõeldud personaalseks kasu-
tamiseks," lausub Teichmann. "Mõtlesime
neile küll koodid peale panna, kuid see
oleks niigi raske arvutiga suhtlemise kee-
rulisemaks muutnud ja kes tahab, muugib
selle niigi lahti."

Professori sõnul oleks ideaalne kui need
loengud oleksid vastavate koodidega saa-
daval internetis, kuid praeguste sidekana-
lite taseme tõttu muudaks see videopildi ja
heli levitamise vaevaliseks. "Me isegi ei

Digitaalõpe annab koolile uusi võimalusi

■ "Mina näen üldhariduskoolides digi-
taalõppele suurt perspektiivi," sõnab Tal-
linna haridusameti juhataja **Erkki Pii-
sang** (pildil). CD-ketta lugemisseadmega
ning helikaardiga arvutid on juba olemas
enamikul pealinna kesk-
koolidest ning vähemalt
pooled koolid peaksid sel
aastal saama ka videopro-
jektorid.

Sageli pole kogu koolide
arvutipargi potentsiaal
õppetöösse haaratud. Ema-
keelsete ning õpilaste jaoks suhteliselt
soodsate hindadega digitaalõppe materja-
lide turuletulek võimaldab õpilastel harju-
da digitaalse töökeskkonnaga.

"Oleks ainult eestikeelsed digitaalseid
õppematerjale rohkem," leiab haridusame-
ti juhataja. Tema näeb tulevikus ka osade
õpikute, kontrolltööde ning töövihikute
üleminekut arvutis olevasse töökeskkon-
da. "Kindlasti suureneb iseseisva töö osa-
kaal õppeprotsessis," leiab Piisang. Kind-
lasti peaksid tema arvates arvutihuvilised
ja oskajad õpilased aitama õpetajatel kaa-
sata arvuti kaudu avanevaid võimalusi
õppetöösse.

Piisangu sõnul tõstab professionaalsete
lektorite CD kaudu kasutamine õppetöö ta-
set ning muudab seni tihedalt tsiteeritava-
te allikate hulka mitmekesisemaks. "Nii
jõuavad meie professionaalide teadmised
palju suuremate massideni. See on suur
väärus ning võimalus teadmiste levi-
kuks," lausub haridusameti juhataja.

Piret Tali

tahtnud teda DVD peale panna, sest enami-
kel arvuteid pole neid kettaseadmeid veel
peal," ütleb õppejõud.

Esialgu oli tal plaanis panna digitaalse-
tele infokandjatele enamik loengumaterja-
le, kuid ajapuudusel on seal vaid teadmiste
juhtimine, muutuste juhtimine, juhi ima-
go, delegeerimine, meeskonnatöö, tööst-
ress, tööstressiga toimetulek, kliendikesk-
ne teenindamine ja psühholoogia.

**CD-ketta abil
jõuavad
psühholoogia-
professor Mare
Teichmanni
digitaalsed
loengud igasse
arvutisse.**

RAUNO VOLMAR